

[Erik Kansen (Ålborg amt).]

ting, man i hvert fald ikke diskuterede, og det var dette, at disse ø-samfund, Bornholm, Langeland og Samsø, naturligvis måtte med ind under den særlige lovgivning, som gav en særlig fortrinnsstilling inden for egnsudviklingen. Handelsministeren har været inde på en gennemgang af, hvad man har fået i form af garanti for lån, af lån til industrihuse, af investeringstilskud osv., og det må da erkendes, at hverken egnsudviklingslovgivningen som helhed eller den specielle egnsudviklingslovgivning fra 1969 på alle punkter har givet det store løft til Bornholm.

Bornholm har jo sit absolut særlige problem også sammenholdt med de øvrige lidt større øer, nemlig det problem, der ligger i, at Bornholm alene udgør et amt, Bornholm har ikke samme muligheder som f. eks. Samsø og Langeland og Læsø, der er en del af store, bæredygtige amter; når man er en del af et stort, bæredygtigt amt, kan man jo ligesom trække på solidariteten fra den øvrige del af amtet.

Vi har fået en betænkning fra et ø-udvalg, og så vidt jeg har forstået, arbejder man yderligere med problemerne omkring de lidt større øer. Når vi får disse ting frem, danner de vel grundlag for en mere dybtgående behandling af de fælles problemer for de lidt større øer. Det er min opfattelse, at man i samfundet har et fælles ansvar over for de ø-samfund, som er placeret geografisk således, at de er særlig belastet produktionsmæssigt, fordi de har transportomkostninger og andre ulemper, der gør, at de har en særlig støtte behov.

Andre ordførere har peget på de muligheder, som ligger i turismen, og jeg vil da i og for sig gerne indrømme, at der ligger i ø-samfundene en særlig mulighed for turisme, men jeg tror nok, man skal være forsigtig med, hver gang man har et problem med et ø-samfund, at sige: løs det i kraft af turismen. Nu ligger der vel nok muligheder, og der ligger vel specielle muligheder i, at vi her i landet og i landene uden om os er gået i gang med en ændring af ferielovgivningen, der gør den, om jeg så må sige, mere moderne i retning af, at man får lejlighed til at sprede ferien, således at hvor man satser på at investere i turisme, får man mulighed for

at udnytte turistfaciliteterne over en længere periode, end man har gjort tidligere.

Når vi taler om erhvervsudvikling, så har vi jo nok en tradition, der bygger på, at når man bor afsides, eller når man hører til et ø-samfund, så er der ligesom ingen mulighed for industrialisering. Men vi har jo utallige eksempler på landsbyer, som ligger i den nordvestlige del af Jylland, og hvor man siger: ja men her er da ingen naturlige forudsætninger for at gå i gang med en industrialisering, og hvor der så alligevel dukker en industrivirksomhed op. I kraft af initiativ og dygtighed bliver den placeret dér, den bygges op, og det viser sig i løbet af en egentlig forholdsvis kort årrække, at den trækker andre industrivirksomheder til, den trækker følgevirkninger til, og pludselig opdager man, at hvor der før var et landsbysamfund, som ingen rigtig troede på, eksisterer der pludselig et lille dygtigt, ekspansivt erhvervsliv. Der kan være nabolandsbyer til den, som ikke har haft samme initiativ, måske ikke har haft samme muligheder, og dér ser man, at udviklingen går langsomt tilbage.

Jeg siger ikke dette for ligesom at skubbe problemerne væk. For det er da givet, at man kan få disse ting sat i gang og få dem til at ekspandere, netop ved at opmuntre og støtte.

Hvor det drejer sig om afsides liggende industrier, spiller det jo en vældig rolle, om disse virksomheder satser på produktioner, der kræver en tilførsel af råvarer, som det er bekosteligt at få transporteret over lange afstande. Modsat hvor det drejer sig om produktion på baggrund af råvarer, som hverken i vægt eller i rumfang udgør særlig store mængder, for så er det jo meget billigere at få dem transporteret, og dermed bliver problemet ikke nær så stort.

Jeg vil gerne sige om de 6 punkter, som er stillet op her, at handelsministeren har været positiv over for dem, og jeg skal ikke gå i detaljer med dem. En erhvervsfond kan lyde rimelig, det giver en ekstra håndsrækning, og et lån, der kombineres med et rentetilskud for at etablere en moderne elforsyning, er en af de ting, som næsten danner grundlaget for ethvert ekspanderende samfund.

I forbindelse med spørgsmålet om luft-